

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 15/2022)

София, 13 април 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 07.04.2022 г.	3
1.1	Засети площи с есенни култури	3
1.2	Засети площи с основни пролетници	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	5
2.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	5
2.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	6
2.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци.....	7
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 07.04.2022 г.

1.1 Засети площи с есенни култури

По оперативни данни, към 7 април 2022 г. площите за реколтиране с пшеница са около нивото, отчетено по същото време на миналата година. При маслодайната рапица и ръжта се наблюдава увеличение, респективно с 3,5% и 10,9% на годишна база, а при ечемика и тритикалето – намаление, съответно с 4,1% и 16%.

Част от пропадналите площи са разорани и ще бъдат презасети с други култури.

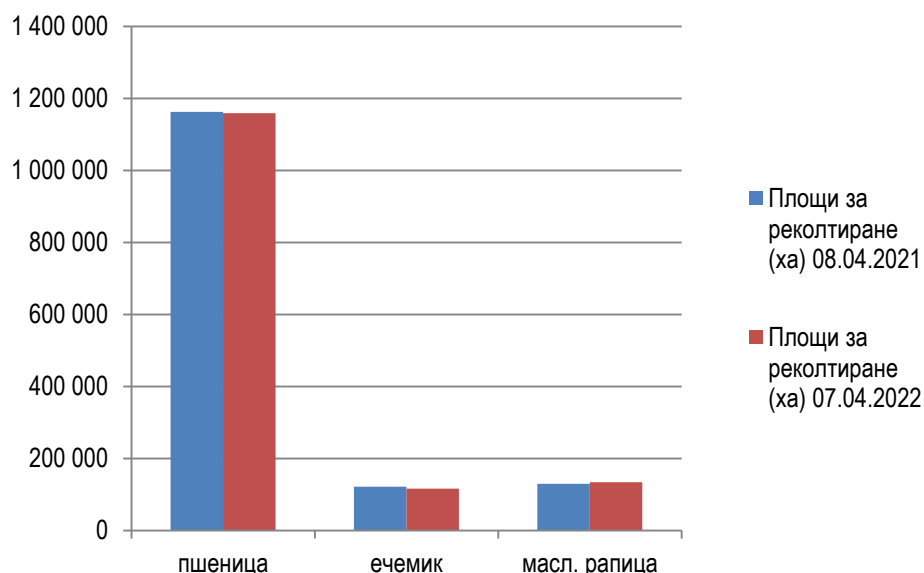
Площи за реколтиране с основни есенни култури към 07.04.2022 г., ха

	08.04.2021	07.04.2022	Изменение на годишна база, %
пшеница	1 162 592	1 159 399	-0,3%
ечемик	121 398	116 401	-4,1%
маслодайна рапица	129 248	133 726	3,5%
ръж	7 326	8 125	10,9%
тритикале	16 327	13 715	-16,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Площи за реколтиране при основни есенни култури към 07.04.2022 г., сравнено със същия период на 2021 г.

1.2 Засети площи с основни пролетници

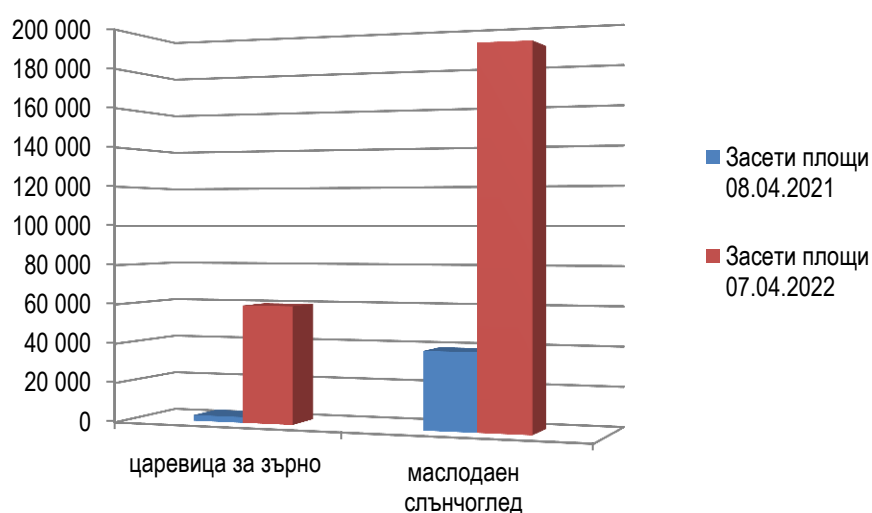
В ход е сеитбата на пролетни култури. Засега площите, засети с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно, са значително над нивата отпреди една година, докато при пролетния ечемик е налице известно изоставане.

Засети площи с основни пролетници към 07.04.2020 г., ха

	08.04.2021	07.04.2022	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	38 965	188 606	384,0%
царевица за зърно	2 931	59 604	1 933,6%
пролетен ечемик	741	585	-21,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 07.04.2022 г., сравнено със същия период на 2021 г.

1.3 Площи и производство на зеленчуци

Към 7 април 2022 г. са засадени 789 ха с картофи и 87 ха със зеле, което представлява ръст от съответно 37,5% и над три пъти спрямо година по-рано.

От началото на годината до момента в страната са произведени 1 068 тона оранжерийни краставици и 3 тона оранжерийни домати. Количествата са значително по-малко на годишна база, обяснимо с по-късното залагане на продукцията тази година, поради сериозното повишение на разходите за отопление на оранжерии в студените месеци.

Площи и производство от зеленчуци към 07.04.2022 г.

	07.04.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	789	*	*	*	37,5%	-	-	-

	07.04.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
зеле	87	*	*	*	210,7%	-	-	-
домати в оранжерии	164	1	3	300	-5,2%	-90,9%	-98,8%	-86,5%
краставици в оранжерии	124	28	1 068	3 814	-25,7%	-61,6%	-74,6%	-33,8%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

От началото на настоящата пазарна година до 10 април 2022 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ са изнесени общо 1 188,8 хил. тона пшеница (в т. ч. 36,5 хил. тона през последната седмица), което е с 80,8% повече на годишна база. При експорта на ечемик през порта е налице сходен ръст – със 77,4%, като през последната седмица са натоварени 4,7 хил. тона. Все още не са преминавали количества рапица.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 10.04.2021	05.07.2021 – 10.04.2022	Изменение на годишна база
пшеница	657 388	1 188 800	80,8%
ечемик	47 584	84 398	77,4%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени и маслодайни култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли 2021 г. – януари 2022 г. извън страната са реализирани 3 519,7 хил. тона пшеница, 362,6 хил. тона ечемик и 270,6 хил. тона рапица. Сравнявайки с аналогичния период на миналия сезон, експортът на трите култури нараства респективно с 68,3%, 51,8% и 40,6%.

¹ През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевича и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При отчетени 66,5 хил. тона за последната седмица, износьт на царевица през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на септември 2021 г. до момента изпреварва над два пъти миналогодишния. В рамките на периода през порта не са преминавали товари със слънчоглед за експорт.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 10.04.2021	30.08.2021 – 10.04.2022	Изменение на годишна база
царевица	318 852	682 338	114,0%
слънчоглед	16 865	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Данните на НСИ за първите пет месеца на пазарната 2021/22 година сочат увеличение на износа на царевица с 4,5% на годишна база, до 873,4 хил. тона. Същевременно, експортът на слънчоглед изостава с 3,8%, възлизайки на 294,7 хил. тона.

2.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2021 г. за есенните и м. септември 2021 г. за пролетните култури) до 10 април 2022 г. не е осъществен внос на пшеница, ечемик, рапица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас. През „Пристанище Варна“ ЕАД са доставени 3,9 хил. тона царевица.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни на НСИ, през периода юли 2021 г. – януари 2022 г. в страната са внесени 47 хил. тона пшеница, което представлява ръст от над два пъти на годишна база. Вносьт на рапица също нараства, но по-умерено – с 9,4%, до 49,1 хил. тона. Доставките на ечемик са незначителни - 789 тона, при 596 тона година по-рано.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Общият внос на слънчоглед за петте месеца на пазарната 2021/22 година е в размер на 477,7 хил. тона - с 33,8% под отчетения по същото време на миналия сезон. От друга страна, доставките на царевица бележат повече от двукратен ръст, до 51 хил. тона.

2.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през м. януари 2022 г. в страната са внесени 25,4 хил. тона пресни зеленчуци и 37,3 хил. тона пресни плодове, съответно с 1,1% и 7,4% повече на годишна база.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през м. януари 2022 г., сравнено със същия период на 2021 г., тона

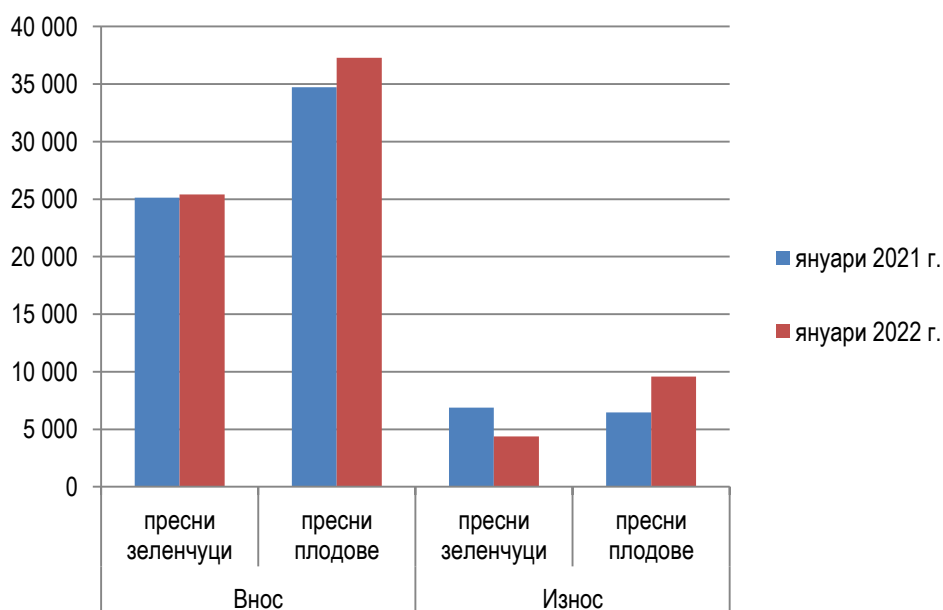
Поток	Продукти	януари 2021	януари 2022	Изменение на годишна база
Внос	пресни зеленчуци	25 142	25 406	1,1%
	пресни плодове	34 722	37 287	7,4%
Износ	пресни зеленчуци	6 889	4 370	-36,6%
	пресни плодове	6 465	9 592	48,4%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2021 г. и 2022 г.), обработени от МЗм

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Сред по-значимите пресни зеленчуци, повишение на вноса спрямо първия месец на миналата година се наблюдава при морковите, гъбите, луковите зеленчуци, зелето и картофите – с между 13,5% (моркови) и 25,2% (картофи), а намаление – при доматиите (с 1,2%), тиквите (3,4%), пиперките (с 6,1%) и краставиците (с 26,1%).

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

Близо 76% от целия внос на пресни плодове през м. януари 2022 г. се формира от цитрусови плодове и банани - общо 28,2 хил. тона, с 3,9% повече на годишна база. Съществен дял (13%) заемат и доставките на ябълки, които нарастват с 43,4%, до малко

под 5 хил. тона. Внесените количества черупкови плодове и грозде са съответно с 20,3% и 49,2% над отчетените за същия месец на 2021 г., докато при крушите, ягодите и кивито е налице намаление в рамките на 2,4% - 14,6%.

Данните за първия месец на 2022 г. сочат спад на износа на пресни зеленчуци от 36,6% спрямо година по-рано, до 4,4 хил. тона и увеличение на този на пресни плодове с 48,4%, до 9,6 хил. тона.

Понижението на общия износ на пресни зеленчуци се дължи основно на свиване на реализацията извън страната на краставици и корнишони - с 1,1 хил. тона или 55,6% и на зеле - с 0,7 хил. тона или 82,7%. По-малко са и изнесените количества пиперки (с 24,3%), лукови зеленчуци (с 34,1%) и картофи (с 81,2%). Същевременно, експортът на домати нараства с 6,7%.

Отчетеният износ на пресни плодове по това време на годината представлява главно реекспорт на продукти, които не са произведени в България, в т. ч. основно цитрусови плодове. В сравнение със същия период на 2021 г. се наблюдава намаление на износа на ягоди (с 10,9%), черупкови плодове (със 75,8%) и ябълки (с 96,7%). През първия месец на 2022 г. са изнесени 40 тона сливи, при липса на експорт за същия месец на миналата година.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 6 април 2022 г. средните изкупни цени на пшеница, царевича и слънчоглед за страната бележат понижение в рамките на 0,7% - 1,9% на седмична база. През последната седмица не е отчетено изкупуване на ечемик и рапица.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 06.04.2022 г., лв./тон без ДДС

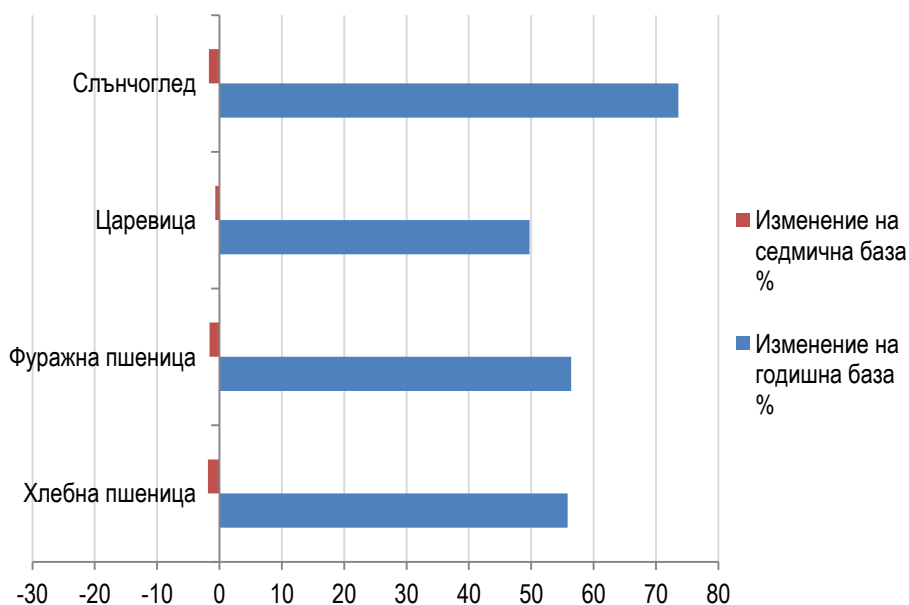
	07.04.2021	30.03.2022	06.04.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	403	640	628	55,8	-1,9
Фуражна пшеница	392	623	613	56,4	-1,6
Ечемик	285	*	*	-	-
Царевича	396	597	593	49,7	-0,7
Слънчоглед	1 015	1 792	1 762	73,6	-1,7
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Поскъпването на основните зърнени и маслодайни култури спрямо същия период на 2021 г. е в границите от 49,7% при царевича до 73,6% при слънчогледа.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
06.04.2022 г.**

3.2 Плодове и зеленчуци

При предлагането на едро на плодове и зеленчуци на тържищата се наблюдават разнопосочни седмични ценови отклонения. Средните цени на едро на картофи, ябълки и краставици (оранжерийни и внос) се понижават от 3,2% до 16,6% спрямо предходната седмица, докато зелето, вносният червен пипер и домати (оранжерийни и внос) поскъпват с между 3,8% и 18,3%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 08.04.2022 г., лв./кг

	09.04.2021	01.04.2022	08.04.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,63	0,93	0,90	42,9	-3,2
домати (оранжерийни)	3,35	3,78	4,16	24,2	10,1
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	2,09	3,00	3,55	69,9	18,3
краставици (оранжерийни)	2,36	3,89	3,49	47,9	-10,3
краставици (внос)	1,58	3,26	2,72	72,2	-16,6
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	3,21	3,55	3,85	19,9	8,5
зеле	0,76	1,31	1,36	78,9	3,8
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-

	09.04.2021	01.04.2022	08.04.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,18	1,23	1,19	0,8	-3,3
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Към 8 април 2022 г. всички основни плодове и зеленчуци се търгуват на по-високи цени на едро, отколкото по същото време на миналата година. Най-значително поскъпване на годишна база е налице при вносните домати и краставици и зелето - в рамките на 69,9% - 78,9%. Сериозно са нараснали и цените на червения пипер, оранжерийните домати, картофите и оранжерийните краставици - с между 19,9% и 47,9%, а слабо - тази на ябълките - с 0,8%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 08.04.2022 г.

